

สารบัญ

	หน้า
บทคัดย่อภาษาไทย	ก
บทคัดย่อภาษาอังกฤษ	ข
กิตติกรรมประกาศ	ง
สารบัญ	จ
สารบัญภาพ	ฉ
สารบัญตาราง	ฅ
บทที่ 1 บทนำ	
1.1 ความสำคัญและที่มาของปัญหาที่ทำการวิจัย การศึกษาสภาพแวดล้อมทางวัฒนธรรมจังหวัดน่าน เพื่อใช้เป็นข้อมูลประกอบการพิจารณาเป็นมรดกโลกและการท่องเที่ยวเชิงอนุรักษ์	1
1.2 ความสำคัญ และ ที่มาของปัญหาที่ทำการวิจัย การศึกษาสถาปัตยกรรมพื้นถิ่นชาวไทยภูเขาเผ่าลัวะ กรณีศึกษา บ้านปากำ ตำบลดงพญา อำเภอบ่อเกลือ จังหวัดน่าน	1
1.3 วัตถุประสงค์ของโครงการวิจัย	2
1.4 ขอบเขตของโครงการวิจัย	3
1.5 ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ เช่น การเผยแพร่ในวารสาร จดสิทธิบัตร ฯลฯ และ หน่วยงานที่น่าผลวิจัยไปใช้ประโยชน์	3
1.6 แผนการถ่ายทอดเทคโนโลยีหรือผลการวิจัยสู่กลุ่มเป้าหมาย	4
1.7 วิธีดำเนินการวิจัย และสถานที่ทำการเก็บข้อมูล	4
1.7.1 สถานที่ทำการศึกษาหมู่บ้านชาวไทยภูเขาเผ่าลัวะ บ้านปากำ ตำบลดงพญา อำเภอบ่อเกลือ จังหวัดน่าน	4
1.7.2 ขั้นตอนการเก็บข้อมูล	4
1.7.3 ขั้นตอนและวิธีในการวิเคราะห์ข้อมูล	5
1.8 ผลสำเร็จและความคุ้มค่าของการวิจัยที่คาดว่าจะได้รับ	5
1.9 การกำหนดคำจำกัดความ	6
บทที่ 2 วรรณกรรมที่เกี่ยวข้อง	
2.1 วรรณกรรมที่เกี่ยวข้องกับประวัติศาสตร์การตั้งถิ่นฐานในประเทศไทยของชาวลัวะ	7
2.2 วรรณกรรมที่เกี่ยวข้องกับวิถีชีวิต	7
2.3 วรรณกรรมที่มีเนื้อหาเกี่ยวข้องกับสถาปัตยกรรมพื้นถิ่นและสถาปัตยกรรมพื้นถิ่นชาวลัวะ	7
2.3.1 วรรณกรรมที่เกี่ยวข้องกับประวัติศาสตร์และการตั้งถิ่นฐานในประเทศไทย	8

สารบัญ (ต่อ)

	หน้า
2.3.2	วรรณกรรมที่เกี่ยวข้องกับประวัติศาสตร์การเข้ามาของชาวลัวะในประเทศไทย
2.3.3	วรรณกรรมที่เกี่ยวข้องกับการตั้งถิ่นฐาน ที่ระบุถิ่นที่อยู่ของชาวลัวะนั้น
2.3.4	วรรณกรรมที่เกี่ยวข้องกับวิถีชีวิตวัฒนธรรม ประเพณี และการดำรงชีพ
2.3.5	วรรณกรรมที่เกี่ยวข้องกับสถาปัตยกรรมพื้นถิ่นทางงานเอกสาร
2.3.6	การศึกษาสถาปัตยกรรมพื้นถิ่น
2.3.7	การศึกษาเรื่องสถาปัตยกรรมพื้นถิ่นเกี่ยวข้องกับการเรื่องอื่นๆอีกมาก
2.3.8	วรรณกรรมที่เกี่ยวข้องกับสถาปัตยกรรมพื้นถิ่นของชาวลัวะ
2.3.9	กรอบการสำรวจภาคสนามและการเลือกกลุ่มตัวอย่าง
บทที่ 3 วิธีการดำเนินวิจัย	
3.1	ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง
3.1.1	การเลือกกลุ่มตัวอย่างเป็นกรณีศึกษา
3.2	คำถามในการวิจัย
3.3	กรอบความคิดและวิธีการศึกษา
3.4	วิธีการศึกษา
3.4.1	การวิเคราะห์ และสังเคราะห์ข้อมูล
3.5	การดำเนินงานตามวิธีการศึกษาและสำรวจภาคสนามที่บ้านป่ากำ
3.5.1	องค์ความรู้คาดว่าจะได้รับคำตอบจากงานสำรวจภาคสนาม
3.5.2	ประวัติหมู่บ้านป่ากำ
3.5.3	ที่ตั้งและอาณาเขต
3.5.4	สถานที่สำคัญของหมู่บ้านป่ากำ
3.5.5	ลักษณะครอบครัว ความเชื่อและวัฒนธรรมประเพณี ชาวลัวะปรัยบ้านป่า
3.5.6	วิถีชีวิตชาวปรัยบ้านป่ากำ
3.5.7	อาชีพของชาวปรัยบ้านป่ากำ
3.5.8	ประเพณีสำคัญของชาวลัวะ – ปรัย
3.5.9	ความเชื่อและพิธีกรรมพิธีกรรม
3.5.10	การแต่งกายของชาวปรัยบ้านป่ากำ
3.6	สถาปัตยกรรมพื้นถิ่นของชาวปรัยบ้านป่ากำ
3.6.1	การเลือกกรณีศึกษาสถาปัตยกรรมพื้นถิ่น บ้านป่ากำ ประเภทเรือนพักอาศัย

สารบัญ (ต่อ)

	หน้า
3.7 การสร้างเรือนพักอาศัย	114
3.7.1 อุปกรณ์และเครื่องมือในการสร้างสถาปัตยกรรมพื้นถิ่น	114
3.7.2 มาตรฐานและระบบวัดขนาดของชาวปรัย	116
3.7.3 ขั้นตอนการสร้างเรือนของชาวปรัย บ้านปากำ	117
3.7.4 เรือนชั่วคราวระหว่างสร้างเรือนใหม่หรือตึบ	135
3.7.5 เรือนพักชั่วคราวในไร่ข้าว	139
3.7.5.1 กรณีศึกษาเรือนชั่วคราวในไร่หรือวังบ้านปากำ	141
3.7.6 ยุงข้าวบ้านปากำ	148
3.7.7 กรณีศึกษาหมู่บ้านน้ำแพะใน	159
3.7.8 กรณีศึกษาเรือนชาวปรัยใน สาธารณรัฐประชาธิปไตยประชาชนลาว	179
3.8 การศึกษาโครงสร้างและวัสดุ	194
3.8.1 โครงสร้างช่วงล่างของเรือน	194
3.8.2 โครงสร้างช่วงตัวเรือน	194
3.8.3 โครงสร้างช่วงหลังคา	194
บทที่ 4 การวิเคราะห์สถาปัตยกรรมพื้นถิ่น บ้านปากำ	
4.1 การวิเคราะห์ความสัมพันธ์ของสภาพแวดล้อมและเรือนพักอาศัย	210
4.1.1 ความสัมพันธ์ของสภาพแวดล้อมกับเรือนพักอาศัยบ้านปากำ	212
4.1.2 ระบบนิเวศและสภาพแวดล้อม	215
4.1.3 การวางตำแหน่งเรือนและทิศทางของตัวเรือน	226
4.2 พื้นที่ภายใน และผังเครื่องเรือน	227
4.2.1 การวิเคราะห์ความสัมพันธ์ของพื้นที่ใช้สอยภายในเรือนพักอาศัย	229
4.2.2 การวิเคราะห์โครงสร้างของเรือนที่ทำให้เกิดที่ว่างภายใน	231
4.2.3 พื้นที่ภายใน และลักษณะที่ว่างภายใน อันเกิดจากลักษณะโครงสร้างและรูปทรงของเรือน	234
4.2.4 การวิเคราะห์ลักษณะของช่องเปิด และการระบายลมภายในเรือน	240
4.2.5 การวิเคราะห์ที่ว่างและพื้นที่ใช้สอยในเรือนชาวปรัย	244
4.3 การวิเคราะห์ขนาดและสัดส่วนของเรือนลัวะ – ปรัย บ้านปากำ	251
4.4 การวิเคราะห์ระบบโครงสร้างหลังคาของเรือนพักอาศัยชาวปรัย	254
4.4.1 โครงหลังคาเรือนปรัย	258
4.5 การวิเคราะห์องค์ประกอบเรือนที่เกี่ยวข้องกับโครงสร้างและวัสดุ	359
4.6 การวิเคราะห์คติความเชื่อกับการจัดพื้นที่ภายในเรือนพักอาศัย	260
4.6.1 สัญลักษณ์เกี่ยวกับขอบเขตและคติความเชื่อของชาวปรัย	261
4.6.2 เอกลักษณ์ของเรือนพักอาศัยของชาวลัวะปรัยบ้านปากำ	267
4.7 การวิเคราะห์ลักษณะเรือนชั่วคราว	269

สารบัญ (ต่อ)

	หน้า
4.8 การวิเคราะห์เรือนชั่วคราวในไร่ (งั่ว)	274
4.9 การวิเคราะห์ยั้งข้าว (รานชา) บ้านปากำ	280
4.10 การวิเคราะห์วัสดุฝังหลังคาสถาปัตยกรรมพื้นถิ่น ชาวปรี	284
4.11 การวิเคราะห์สถาปัตยกรรมพื้นถิ่นบ้านปากำ	284
4.11.1 เอลักษณะเรือนชาวปรี	285
4.11.2 เอลักษณะของเรือนชั่วคราว (ตู่) บ้านปากำ	290
4.11.3 เอลักษณะของงั่วบ้านปากำ	291
4.11.4 เอลักษณะของรานชาบ้านปากำ	293
บทที่ 5 สรุปงานวิจัยและข้อเสนอแนะ	
5.1 สรุปลักษณะทางกายภาพของหมู่บ้านปากำ	295
5.2 สรุปลักษณะสถาปัตยกรรมพื้นถิ่นที่เป็นเอกลักษณ์ของกลุ่มชาติพันธุ์ปรี บ้านปากำ	300
5.2.1 เอลักษณะของเจียงหรือเรือนพักอาศัยของชาวปรีบ้านปากำ	300
5.2.2 สรุปลักษณะงั่วหรือเรือนชั่วคราวในไร่	302
5.2.3 สรุปลักษณะของรานชาหรือยั้งข้าวชาวปรี	302
5.2.4 คุณค่าทางสถาปัตยกรรมพื้นถิ่นที่พบ	303
5.2.5 คุณค่าทางด้านสังคมวัฒนธรรมประเพณี	303
5.3 สรุปผลและข้อเสนอแนะ	304
5.3.1 สรุปผลจากการศึกษาสถาปัตยกรรม และวัฒนธรรมชาวปรี	304
5.3.2 แนวทางอนุรักษ์สถาปัตยกรรมพื้นถิ่นและการจัดการท่องเที่ยวเชิงอนุรักษ์	309
บรรณานุกรม	313
ภาคผนวก	316
ประวัติผู้วิจัย	334

สารบัญภาพ

รูปภาพที่		หน้า
ภาพที่ 2.1	แสดงแผนที่พื้นที่ตรงข้ามหลวงพระบาง พ.ศ.2443-2447	25
ภาพที่ 2.2	แสดงแผนที่สยามประเทศไทย สมัยรัตนโกสินทร์ พ.ศ.2328 – 2452	26
ภาพที่ 3.1	แสดงแผนที่อำเภอบ่อเกลือ จังหวัดน่าน	32
ภาพที่ 3.2	แสดงแผนที่ตำบลดงพญา อำเภอบ่อเกลือ จังหวัดน่าน	33
ภาพที่ 3.3	แสดงชุมชนบ้านป่าก่า ตำบลดงพญา อำเภอบ่อเกลือ	34
ภาพที่ 3.4	แสดงชุมชนบ้านป่าก่า ตำบลดงพญา อำเภอบ่อเกลือ	34
ภาพที่ 3.5	แสดงพื้นที่เก็บข้อมูล บ้านป่าก่า ตำบลดงพญา อำเภอบ่อเกลือ จังหวัดน่าน	35
ภาพที่ 3.6	แสดงตำแหน่งหมู่บ้านชาวปรีที่เกี่ยวกับบ้านป่าก่า	37
ภาพที่ 3.7	แสดงแผนที่การเคลื่อนย้ายกลุ่มชาวปรีบ้านป่าก่า	38
ภาพที่ 3.8	แสดงแผนผังบริเวณบ้านป่าก่า	40
ภาพที่ 3.9	แสดงแผนผังหมู่บ้านแสดงส่วนสำคัญต่างๆ	42
ภาพที่ 3.10	แสดงเส้นทางสัญจรภายในหมู่บ้านป่าก่า	43
ภาพที่ 3.11	ภาพวาดลายเส้นแสดงลักษณะศาลตาน้ำ บ้านป่าก่า ตำบลดงพญา อำเภอบ่อเกลือ	45
ภาพที่ 3.12	แผนที่แสดงเรือนกลุ่มตระกูลผี ในบ้านป่าก่า ตำบลดงพญา อำเภอบ่อเกลือ	46
ภาพที่ 3.13	แสดงไร่ข้าวหมุนเวียนของชาวละว้าปรี บ้านป่าก่า	50
ภาพที่ 3.14	การสักข่าไร่และรูปข่าในไร่ชาวปรี	51
ภาพที่ 3.15	แสดงวันกินดอกแดงของชาวปรี	54
ภาพที่ 3.16	แสดงการละเล่นฉลองยิงลูกโหวดชาวปรี บ้านป่าก่า	55
ภาพที่ 3.17	แสดงเครื่องแต่งกายชาวปรี บ้านป่าก่า	57
ภาพที่ 3.18	แสดงตำแหน่งเรือนที่ทำการสำรวจเก็บข้อมูลภาคสนาม	58
ภาพที่ 3.19	แสดงลักษณะเรือนพักอาศัยชาวปรีบ้านป่าก่า	59
ภาพที่ 3.20	แสดงลักษณะพื้นที่ใต้ถุนเรือน	110
ภาพที่ 3.21	แสดงลักษณะพื้นที่ส่วนชานนอกประสงค์	111
ภาพที่ 3.22	แสดงลักษณะพื้นที่ส่วนชานแดด	112
ภาพที่ 3.23	แสดงลักษณะพื้นที่ส่วนห้องฮีต	113
ภาพที่ 3.24	แสดงอุปกรณ์ในการสร้างเรือน	115
ภาพที่ 3.25	แสดงลักษณะการใช้เครื่องมือในการสร้างเรือนบ้านป่าก่า	115
ภาพที่ 3.26	แสดงขนาดวัดระยะของชาวปรี	116
ภาพที่ 3.27	แสดงการใช้เชือกวัดขนาดขณะสร้างเรือนใหม่	116
ภาพที่ 3.28	แสดงการสร้างเรือนใหม่นายมูล ใจปิง จากการเก็บข้อมูลวันที่ 13 มีนาคม 2553	120
ภาพที่ 3.29	แสดงขั้นตอนสร้างเรือนนายมูล ใจปิง	120
ภาพที่ 3.30	แสดงขั้นตอนการเตรียมเสาเรือน ขุดหลุมและฝังเสาเอก	121
ภาพที่ 3.31	แสดงขั้นตอนการตั้งเสาและขึ้นโครงหลังคา	122

สารบัญภาพ(ต่อ)

รูปภาพที่		หน้า
ภาพที่ 3.32	แสดงขั้นตอนการปูพื้นและกันผนังภายนอก	123
ภาพที่ 3.33	แสดงรายละเอียดการทำโครงหลังคาเรือน	124
ภาพที่ 3.34	แสดงขั้นตอนการกันผนังภายในเรือน	125
ภาพที่ 3.35	แสดงขั้นตอนการมุงหลังคาเรือน	126
ภาพที่ 3.36	แสดงขั้นตอนสร้างเรือนนายใจ ใจปิง	127
ภาพที่ 3.37	แสดงขั้นตอนการขุดหลุมตั้งเสา ร้อยคาน สร้างเรือนชาวปรีย บ้านปากำ	128
ภาพที่ 3.38	แสดงขั้นตอนการวางซื่อและจันทัน(สยัว) สร้างเรือนชาวปรีย บ้านปากำ	129
ภาพที่ 3.39	แสดงขั้นตอนการเสริมคานรับพื้นเรือน และชานแดด สร้างเรือนชาวปรีย บ้านปากำ	130
ภาพที่ 3.40	แสดงขั้นตอนการวางตงรับพื้น วางไม้ก้านตองปูพื้นสร้างเรือนชาวปรีย บ้านปากำ	131
ภาพที่ 3.41	ขั้นตอนการทำโครงหลังคา ปูพื้นชานแดดสร้างเรือนชาวปรีย บ้านปากำ	132
ภาพที่ 3.42	แสดงขั้นตอนทำผนังภายนอกกันห้องทำผนังภายในการสร้างเรือนชาวปรีย บ้านปากำ	133
ภาพที่ 3.43	แสดงขั้นตอนการกันผนังด้านนอก มุงหลังคาสร้างเรือนชาวปรีย บ้านปากำ	134
ภาพที่ 3.44	ลักษณะรายละเอียดของเรือนชั่วคราว นายเป็ก ใจปิง	136
ภาพที่ 3.45	ลักษณะรายละเอียดของเรือนชั่วคราว นายเป็ก ใจปิง	137
ภาพที่ 3.46	ลักษณะโครงสร้างของเรือนชั่วคราว นายเป็ก ใจปิง	138
ภาพที่ 3.47	แสดงพุดลุง และเพอเพอะ ในไร่ข้าวชาวปรีย บ้านปากำ	140
ภาพที่ 3.48	ลักษณะจัวะนายขอด ใจปิง บ้านปากำ	141
ภาพที่ 3.49	ลักษณะรายละเอียดของจัวะ นายขอด ใจปิง	143
ภาพที่ 3.50	แสดงลักษณะโครงสร้างและรูปทรงของจัวะ นายขอด ใจปิง	144
ภาพที่ 3.51	แสดงลักษณะรายละเอียดของจัวะ นายหมอก ใจปิง	146
ภาพที่ 3.52	ลักษณะรูปทรงของจัวะ นายหมอก ใจปิง	147
ภาพที่ 3.53	การสำรวจเก็บข้อมูลภาคสนาม จัวะ นายหมอก ใจปิง	147
ภาพที่ 3.54	แสดงรานชาที่บ้านปากำ	149
ภาพที่ 3.55	ลักษณะรายละเอียดของรานชา นายปั่น ใจปิง	151
ภาพที่ 3.56	ลักษณะโครงสร้างและรูปทรงของรานชา นายปั่น ใจปิง	152
ภาพที่ 3.57	ลักษณะรายละเอียดของรานชา นายหมอก ใจปิง	154
ภาพที่ 3.58	ลักษณะโครงสร้างและรูปทรงของรานชา นายหมอก ใจปิง	155
ภาพที่ 3.59	ลักษณะรายละเอียดของรานชา นายมูล ใจปิง	157
ภาพที่ 3.60	ลักษณะโครงสร้างและรูปทรงของรานชา นายมูล ใจปิง	158
ภาพที่ 3.61	แสดงหมู่บ้านน้ำแพะใน ตำบลบ่อเกลือใต้ อำเภอบ่อเกลือ จังหวัดน่าน	160
ภาพที่ 3.62	แสดงเรือนพักบ้านน้ำแพะใน	162
ภาพที่ 3.63	กรณีศึกษาบ้านน้ำแพะใน หลังที่ 1	163

สารบัญภาพ (ต่อ)

รูปภาพที่		หน้า
ภาพที่ 3.64	แสดงลักษณะเรือนนายสาย ใจปิง บ้านน้ำแพะ	164
ภาพที่ 3.65	แสดงกรณีศึกษาบ้านน้ำแพะใน หลังที่ 1	165
ภาพที่ 3.66	แสดงลักษณะสภาพแวดล้อม เรือนนายสาย ใจปิงบ้านน้ำแพะ	166
ภาพที่ 3.67	กรณีศึกษาบ้านน้ำแพะใน หลังที่ 2	168
ภาพที่ 3.68	กรณีศึกษาบ้านน้ำแพะใน หลังที่ 2	169
ภาพที่ 3.69	กรณีศึกษาบ้านน้ำแพะใน หลังที่ 2	170
ภาพที่ 3.70	แสดงลักษณะสภาพแวดล้อม เรือนนายสุข ใจปิง บ้านน้ำแพะ	171
ภาพที่ 3.71	กรณีศึกษาเรือน นายม้วน ใจปิง	173
ภาพที่ 3.72	กรณีศึกษาเรือน นายม้วน ใจปิง	174
ภาพที่ 3.73	กรณีศึกษาเรือน นายม้วน ใจปิง	175
ภาพที่ 3.74	แสดงกรณีศึกษาเรือนนายม้วน ใจปิง บ้านน้ำแพะใน	176
ภาพที่ 3.75	แสดงลักษณะรานชาของนายแสวง ใจปิง บ้านน้ำแพะ	177
ภาพที่ 3.76	แสดงลักษณะยุ่งข้าว นายแสวง ใจปิง บ้านน้ำแพะ	178
ภาพที่ 3.77	เรือนปรียบ้านสันแต เมืองไชยะบุรี สปป.ลาว	180
ภาพที่ 3.78	ผังเรือนปรียบ้านสันแต เมืองไชยะบุรี สปป.ลาว	181
ภาพที่ 3.79	ผังเรือนปรียบ้านสันแต เมืองไชยะบุรี สปป.ลาว	181
ภาพที่ 3.80	ผังหลังคาเรือนปรียบ้านสันแต เมืองไชยะบุรี สปป.ลาว	182
ภาพที่ 3.81	รูปตัดเรือนปรียบ้านสันแต เมืองไชยะบุรี สปป.ลาว	182
ภาพที่ 3.82	รูปด้านหลังเรือนปรียบ้านสันแต เมืองไชยะบุรี สปป.ลาว	183
ภาพที่ 3.83	รูปด้านหลังเรือนปรียบ้านสันแต เมืองไชยะบุรี สปป.ลาว	183
ภาพที่ 3.84	รูปด้านข้างเรือนปรียบ้านสันแต เมืองไชยะบุรี สปป.ลาว	184
ภาพที่ 3.85	รูปตัดเรือนปรียบ้านสันแต เมืองไชยะบุรี สปป.ลาว	184
ภาพที่ 3.86	รูปด้านข้างเรือนปรียบ้านสันแต เมืองไชยะบุรี สปป.ลาว	185
ภาพที่ 3.87	ลายละเอียดการเข้าเตื่อยของเรือนปรียบ้านสันแต เมืองไชยะบุรี สปป.ลาว	185
ภาพที่ 3.88	แสดงขั้นตอนการปลูกเรือน ตัดแปลงจากโครงการวิเคราะห์ทางสถาปัตตะยะกำ	186
ภาพที่ 3.89	ลักษณะเรือนชาวปรีย บ้านหนองหลวง (Nonglouang) เมืองหงสา(Hangsa)	189
ภาพที่ 3.90	ลักษณะเรือนชาวปรีย บ้านหนองหลวง (Nonglouang) เมืองหงสา(Hangsa)	190
ภาพที่ 3.91	ลักษณะเรือนชาวปรีย บ้านหนองหลวง (Nonglouang) เมืองหงสา(Hangsa)	191
ภาพที่ 3.92	ลักษณะเรือนชาวปรีย บ้านหนองหลวง (Nonglouang) เมืองหงสา(Hangsa)	192
ภาพที่ 3.93	แสดงสภาพแวดล้อมภายในเรือนปรีย ท้าวปอก บ้านหนองหลวง เมืองหงสา	193
ภาพที่ 3.94	แสดงลักษณะโครงสร้างช่วงล่างของเรือน	196
ภาพที่ 3.95	แสดงลักษณะโครงสร้างช่วงกลางของเรือน	197
ภาพที่ 3.96	แสดงลักษณะโครงสร้างช่วงบนของเรือน	198
ภาพที่ 3.97	แสดงรายละเอียดของโครงหลังคา	199

สารบัญภาพ (ต่อ)

รูปภาพที่		หน้า
ภาพที่ 3.98	แสดงรายละเอียดของหัวเสา	200
ภาพที่ 3.99	แสดงรายละเอียดของการมัดหัวเสา	201
ภาพที่ 3.100	แสดงรายละเอียดของผนัง	202
ภาพที่ 3.101	แสดงรายละเอียดของโครงสร้างท้องพื้น	203
ภาพที่ 3.102	แสดงรายละเอียดการมัดส่วนต่างๆ	204
ภาพที่ 3.103	แสดงการใช้ใบค้อและหญ้าคาในการมุงหลังคา	205
ภาพที่ 3.104	แสดงหุ่นจำลองศึกษาลักษณะเรือนปรียบ้านปากำ	206
ภาพที่ 3.105	แสดงหุ่นจำลองศึกษาโครงสร้างจั่วบ้านปากำ	206
ภาพที่ 3.106	แสดงหุ่นจำลองศึกษาโครงสร้างเรือนปรินบ้านปากำ	207
ภาพที่ 3.107	แสดงการเปรียบเทียบรูปตัดเรือนปรีย	209
ภาพที่ 4.1	แสดงลักษณะโครงสร้างเรือนปรีย บ้านปากำ จังหวัดน่าน	211
ภาพที่ 4.2	แสดงลักษณะเรือนและสภาพแวดล้อมบ้านปากำ	212
ภาพที่ 4.3	แสดงลักษณะที่ว่างใต้เรือนพักอาศัยชาวปรีย บ้านปากำ	213
ภาพที่ 4.4	แสดงลักษณะเรือนและภูมิประเทศบ้านปากำ	214
ภาพที่ 4.5	แสดงพื้นที่ไม้และสภาพแวดล้อมรอบเรือนบ้านปากำ	215
ภาพที่ 4.6	แสดงผังบริเวณ เรือนเลขที่ 22,19	216
ภาพที่ 4.7	แสดงผังบริเวณ เรือนเลขที่ 20,71	217
ภาพที่ 4.8	แสดงผังบริเวณ เรือนเลขที่ 58,105	218
ภาพที่ 4.9	แสดงผังบริเวณ เรือนเลขที่ 39,18	219
ภาพที่ 4.10	แสดงผังบริเวณ เรือนเลขที่ 86,89	220
ภาพที่ 4.11	แสดงผังบริเวณ เรือนเลขที่ 91,24	221
ภาพที่ 4.12	แสดงผังบริเวณ เรือนเลขที่ 19,94	222
ภาพที่ 4.13	แสดงผังบริเวณ เรือนเลขที่ 21,16	223
ภาพที่ 4.14	แสดงต้นค้อ , หมาก , เชือกหลวง , และมะกอกบริเวณบ้านปากำ	224
ภาพที่ 4.15	แสดงพื้นที่ใช้สอยบริเวณรอบเรือนอาศัย บ้านปากำ	225
ภาพที่ 4.16	แสดงการวางหันทิศทางของตัวเรือนพักอาศัย บ้านปากำ	226
ภาพที่ 4.17	แสดงผังพื้นที่เครื่องเรือน ภายในเรือนชาวปรีย บ้านปากำ	228
ภาพที่ 4.18	แสดงผังความสัมพันธ์และพื้นที่ใช้สอยภายในเรือน	231
ภาพที่ 4.19	แสดงโครงสร้างที่ทำให้เกิดที่ว่างภายในเรือน	232
ภาพที่ 4.20	แสดงลักษณะที่ว่างในเรือนพักอาศัยชาวปรีย บ้านปากำ	233
ภาพที่ 4.21	แสดงที่ว่างบริเวณห้องฮีดในเรือนชาวปรียบ้านปากำ	235
ภาพที่ 4.22	แสดงลักษณะที่ว่างบริเวณส่วนนอนในเรือนปรีย บ้านปากำ	236
ภาพที่ 4.23	แสดงลักษณะที่ว่างส่วนนอกประสงค์	237

สารบัญภาพ (ต่อ)

รูปภาพที่		หน้า
ภาพที่ 4.24	แสดงลักษณะที่ว่างส่วนห้องฮีต	238
ภาพที่ 4.25	แสดงลักษณะที่ว่างส่วนห้องนอน	239
ภาพที่ 4.26	แสดงการระบายควันไฟในครัวเรือน	240
ภาพที่ 4.27	แสดงระบายลมและควันของเรือนปรีย บ้านปากำ	241
ภาพที่ 4.28	แสดงช่องเปิดระบายลมเหนือประตูภายในเรือนปรีย	242
ภาพที่ 4.29	แสดงการระบายลมภายในส่วนนอกประสงค์	243
ภาพที่ 4.30	แสดงสัดส่วนภายในเรือนนายมูล ใจปิง	251
ภาพที่ 4.31	แสดงสัดส่วนภายในเรือนปรียบ้านปากำ	252
ภาพที่ 4.32	แสดงสัดส่วนภายในเรือนปรียบ้านปากำ	253
ภาพที่ 4.33	แสดงรายละเอียดโครงสร้างหลังคาเรือนพักอาศัยชาวปรีย บ้านปากำ	255
ภาพที่ 4.34	แสดงการมุงหลังคาบริเวณลำแคเรือนชาวปรีย บ้านปากำ	256
ภาพที่ 4.35	แสดงลักษณะโครงสร้างหลังคาบริเวณ สยัว	257
ภาพที่ 4.36	แสดงเฉลวบริเวณเสาแยกภายในเรือน	262
ภาพที่ 4.37	แสดงเฉลวบริเวณปั้นลมของเรือนพักอาศัย	263
ภาพที่ 4.38	แสดงเฉลวบริเวณในไร่ข้าว ของชาวปรีย	264
ภาพที่ 4.39	แสดงเฉลวบริเวณกลางไร่ข้าว	265
ภาพที่ 4.40	แสดงเฉลวบริเวณยั้งข้าว (รานชา)	266
ภาพที่ 4.41	แสดงลักษณะเรือนชาลัวะมัด บ้านนาหลุม ตำบลตงพญา อำเภอบ่อเกลือ	268
ภาพที่ 4.42	แสดงลักษณะเรือนชั่วคราวระหว่างสร้างเรือนใหม่ บ้านปากำ	270
ภาพที่ 4.43	แสดงรูปทรงของเรือนชั่วคราว (ตูป)	271
ภาพที่ 4.44	แสดงที่ว่างภายในเรือนพักชั่วคราว (ตูป)	272
ภาพที่ 4.45	แสดงโครงสร้างเรือนพักชั่วคราว (ตูป)	273
ภาพที่ 4.46	แสดงลักษณะที่ว่างภายในจัวะ บ้านปากำ	275
ภาพที่ 4.47	แสดงลักษณะโครงสร้างและที่ว่างภายในจัวะ บ้านปากำ	276
ภาพที่ 4.48	แสดงลักษณะที่ว่างภายในจัวะ บ้านปากำ	277
ภาพที่ 4.49	แสดงลักษณะรูปทรงและที่ว่างภายในจัวะ บ้านปากำ	278
ภาพที่ 4.50	ลักษณะโครงสร้างและการรับน้ำหนักของ จัวะ	279
ภาพที่ 4.51	แสดงรูปทรงภายนอกและปริมาตรที่ว่างภายในรานชา	281
ภาพที่ 4.52	แสดงภาพลักษณะยั้งข้าวบ้านปากำ	282
ภาพที่ 4.53	แสดงลักษณะยั้งข้าวของชาลัวะมัด บ้านปากำและบ้านสไลหลวง	283
ภาพที่ 4.54	แสดงเรือนชาวปรียบ้านปากำ	285
ภาพที่ 4.55	แสดงเรือนปรียและสภาพแวดล้อม บ้านปากำ	286
ภาพที่ 4.56	แสดงลักษณะที่ว่างภายใน และบริเวณใต้เรือนพักอาศัยบ้านปากำ	287
ภาพที่ 4.57	แสดงรายละเอียดเรือนพื้นถิ่นบ้านปากำ เรือนนายขวาง ใจปิง	288

สารบัญภาพ (ต่อ)

รูปภาพที่		หน้า
ภาพที่ 4.58	แสดงรายละเอียดเรือนพื้นถิ่นบ้านปากำ เรือนนายเตรียม ใจปิง	289
ภาพที่ 4.59	แสดงตึบนายเป็ก ใจปิง และนายหมอก ใจปิง	290
ภาพที่ 4.60	แสดงจัวะนายซอด ใจปิง	291
ภาพที่ 4.61	แสดงจัวะนายหมอก ใจปิง	293
ภาพที่ 4.62	แสดงรานชาของนายมูล ใจปิง และ นายปัน ใจปิง	293
ภาพที่ 5.1	แสดงลักษณะหมู่บ้านปากำ ตำบลดงพญา อำเภอบ่อเกลือ จังหวัดน่าน	300
ภาพที่ 5.2	ลักษณะและสภาพแวดล้อม หมู่บ้านปากำ ตำบลดงพญา	306
ภาพที่ 5.3	แสดงลักษณะการเปลี่ยนแปลงที่เกิดกับเรือนชาวปรัยในอำเภอบ่อเกลือ จังหวัดน่าน	307
ภาพที่ 5.4	แสดงหมู่บ้านโอกิมะชิ	308

สารบัญตาราง

ตารางที่		หน้า
ตารางที่ 3.1	แสดงการเปรียบเทียบลักษณะเรือนชาวปรัยบ้านปากำ บ้านน้ำแพะและ สปป.ลาว	208
ตารางที่ 4.1	แสดงขนาดพื้นที่ใช้สอยในเรือนปรัยบ้านปากำ	250
ตารางที่ 4.2	แสดงขนาดความเอียงของหลังคาเรือนชาวลัวะปรัย บ้านปากำ	258